

MERCKENBURGSEPAD 16 KM

poorten (goed zichtbaar op de plattegrond van 1517). Twee poorten waar men te voet door trok: de Gellicumse poort in het zuiden en de Heukelumse poort in het westen. De Waterpoort en Begijnenpoort gaven de schepen toegang vanaf de Linge tot het riviertje de Min, dat door Asperen liep. De funderingen van de Waterpoort zijn bij de renovatie van de stadsmuur eind jaren '70 weer bloot komen te liggen. Op die funderingen zijn tijdens die renovatie de twee halve torens gemetseld. Deze dienden ooit dienden als steunpunt voor het poorthuisje dat op de Waterpoort was gebouwd.

hier vrouwen

8 Hoge Minstraat

De grasstrook langs de Hoge Minstraat en de Minstraat was tot het eind van de 19e eeuw een riviertje genaamd de Min dat door Asperen stroomde. Oorspronkelijk waarschijnlijk ontstaan als bocht in de Linge die als vroegste bewoningplaats in het stadje gediend heeft (de huidige Voorstraat en Minstraat). Toen de Linge zich verlegde naar zijn huidige plaats, kon Asperen groeien in oostelijke richting en ontstonden de huidige Middelweg en Achterstraat. Men kon vanaf de Linge de stad binnen varen via de Waterpoort en pas in het begin van de 20e eeuw werd de inmiddels sterk gereduceerde Min, die in de loop van de tijd meer het karakter van een open riool kreeg, gedempt.

9 Villa van Suter

In 1893 liet heer Salomon Anton Suter een groot herenhuis bouwen op de plek van voormalig kasteel Waddestein. Het huis, omringd door de oude kasteeltuin, was de winterresidentie van de familie Suter. In de zomer verbleven ze in Zwitserland. In 1937 werd het huis, inclusief alle adellijke rechten, verkocht aan de heer Post, die er tot 1951 woonde. Daarna werd het in gebruik genomen als gemeentehuis van Asperen tot aan de gemeentelijke herindeling van 2018 waarna het herenhuis weer een woonbestemming heeft gekregen.

Dit Klompenpad is tot stand gekomen onder coördinatie van Stichting Landschapsbeheer Gelderland in samenwerking met diverse particuliere eigenaren, vele vrijwilligers, de gemeente West Betuwe, Staatsbosbeheer, Waterschap Rivierenland en andere partijen uit de streek. Klompenpaden zijn cultuurhistorische wandelroutes die particuliere terreinen, zoals landgoederen en boerenland, toegankelijk maken voor de wandelaar. Ze gaan zoveel mogelijk over historisch tracé en onverharde paden. Rust, kleinschaligheid en de combinatie van cultuur en natuur bepalen de sfeer en vertellen bewoners en wandelaars over de geschiedenis van hun omgeving. Ook het landschap heeft voordeel van de ontwikkeling van Klompenpaden: vaak worden landschapselementen hersteld en aangelegd. Door aan te sluiten bij lokale initiatieven als landwinkels, horeca en kamperen bij de boer wordt de economie van de streek versterkt.

Meer informatie over Klompenpaden: www.klompenpaden.nl.
Hier vindt u ook actuele wijzigingen of aandachtspunten.

Meer informatie over Stichting Landschapsbeheer Gelderland: slgelderland.nl

PRAKTISCHE INFORMATIE

- Rondwandeling gemarkeerd in twee richtingen met oranjegele klompjes.
- U kunt de route verkorten tot 8 of 11 km. Dit staat op de kaart aangegeven en is onderweg gemarkeerd.
- Het is mogelijk om sommige Klompenpaden te combineren. Eventuele overstap-punten zijn aangegeven op de kaart en ter plekke in het veld.
- De nummers op de kaart verwijzen naar bezienswaardigheden langs de route die beschreven worden in deze folder.
- Routenavigatie en informatie over landschap en cultuurhistorie is ook beschikbaar via de Klompenpaden-app.
- Het Klompenpad is niet geschikt voor kinderwagens en rolstoelen vanwege de smalle en onverharde paden. Stevig en waterdicht schoeisel wordt aanbevolen.
- Honden zijn verboden op particuliere delen van het Klompenpad om verstoring van vee en wild te voorkomen. Dit is aangegeven op de openstellingsborden die u aan het begin van het particuliere terrein vindt.

productie & eindredactie tekst Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG)
eindredactie Klompenpadwerkgroep Merckenburgsepad en SLG
beeldmateriaal Henk Vermeer, Hille de Bruin, Vereniging Oud-Asperen, RKD Nederlands Rijksinstituut voor kunstgeschiedenis en Shutterstock. Op de voorkant staat een afbeelding van kasteel Merckenburg
opmaak Bas Reijnen
met speciale dank aan de Klompenpadwerkgroep Merckenburgsepad en de particuliere grondeigenaren

© Stichting Landschapsbeheer Gelderland
2025, 1^e druk. Alle rechten voorbehouden

Bij vragen of opmerkingen over dit pad kunt u contact opnemen met SLG via www.klompenpaden.nl.

Dit Klompenpad is mede gefinancierd door de Provincie Gelderland en de gemeente West Betuwe en de Nationale Postcode Loterij.

Wandelen over dijken,
door uiterwaarden, langs
de Linge en een kasteel
in het prachtige buiten-
gebied van Heukelum
en Asperen

MERCKENBURGSEPAD 16 KM

NIET BESTEMD
VOOR VERKOOP

MERCKENBURGSEPAD 16 KM

1 Joodse begraafplaats

Verscholen achter heggen ligt hier aan de voet van de dijk de Joodse begraafplaats. In de 19e eeuw woonden er bijna twintig Joden in Asperen die van de heer van de Heerlijkheid Asperen een eigen begraafplaats hadden gekregen. Het onderhoud werd lange tijd bekostigd uit de opbrengst van het wilgenhout dat elke drie jaar op de nabijgelegen griend werd gehakt.

hier vrouwen

2 Kasteel Merckenburg

Kasteel Merckenburg, tegenwoordig bekend als kasteel Heukelum, is gebouwd door de heren Van Arkel en had als doel de nieuw ontgonnen landbouwgronden te beschermen. De legende vertelt dat Otto van Arkel een visioen kreeg: "Ga heen en bouw uw slot waar deze zwaan u brengt". Waarna het slot is gebouwd op de plek waar de zwaan nestelde. De zwaan siert nog steeds de spits van de poorttoren. Deze toren is het restant van het kasteel dat in de 13e eeuw is gebouwd en in de 17e eeuw grotendeels is verwoest, waarna er tegen de restanten een dubbel Amsterdams grachtenpand is gebouwd. Het kasteel wordt tot op de dag van vandaag bewoond.

3 De Rietput

Het van origine voor de landbouw gebruikte gebied is afgegraven ten behoeve van de klei- en zandwinning. Op enkele plaatsen is het oude spoortraject nog zichtbaar dat gebruikt werd om de klei naar

Arbeiders van steenfabriek de Koornwaard, 1905

Bediening duiker Nieuwe Zuiderlingedijk

de steenfabriek te brengen. In de jaren '60 is de put verder uitgediept voor zandwinning dat werd gebruikt voor lokale bouwprojecten. Nu wordt het gebruikt al recreatiegebied. In de put zwemmen grote karpers en soms is er ook een bever te zien. Op het eiland midden in de put nestelen ganzen en voelen aalscholvers zich thuis in de hoge bomen. Verder kun je er visdiefjes en blauwe reigers zien en ijsvogels hebben in de oevers hun nestjes gemaakt.

4 Friezenwijk

Tussen 996 en 1272 werd de kerk van Heukelum met haar eigendommen bestuurd en onderhouden door het domkapittel van Utrecht. Hiervoor vroegen ze een tiende van de oogst. In de 13e eeuw begonnen ze woeste gronden te ontginnen, geleid door de heren Van der Leede. Lokale boeren kregen land aangeboden in ruil voor een bijdrage van de oogst. Omdat er niet genoeg Heukelumse boeren waren om het hele gebied te ontginnen werd er ook land aangeboden aan Friese kolonisten. Op de oeverwal van de Linge ontwikkelden ze een nederzetting: de Friezenwijk.

5 Steenfabriek de Koornwaard

Heukelum heeft een lange geschiedenis in de productie van baksteen: van kleinschalige veldovens in de middeleeuwen tot de bouw van een echte steenfabriek in 1868, aangedreven door een stoom-

machine. Rond 1900 bereikte de productie een hoogtepunt van negen miljoen stenen per jaar. In 1929 was er een negenmaand durende staking vanwege een loonverschil van één cent tussen de fabrieken aan de boven- en benedenrivieren. De Koornwaard, ooit een belangrijke werkgever, ging failliet in 1980. Het terrein is nu in gebruik als bedrijventerrein. Alleen het onderste deel van de fabrieksschoorsteen herinnert nog aan deze tijd.

6 Nieuwe Zuiderlingedijk

Bij elke dijkdoorbraak langs de Gelderse rivieren stroomde dit gebied onder waardoor het de naam "de Zak van de Tielerwaard" kreeg. Na een grote overstroming in 1809 werd de Nieuwe Zuiderlingedijk aangelegd om Heukelum en Asperen droog te houden. In 1820 was dit de grens tussen Gelderland en Zuid-Holland. De dijk maakt onderdeel uit van de Nieuwe Hollandse Waterlinie om in tijden van oorlog het land ten zuiden van de dijk onder water te laten lopen. Dit geeft de dijk enkele bijzondere elementen zoals deze keersluis en diverse duikers. Verderop zijn kazematten te vinden en batterijen die dienden als opstelplek voor artilleriegeschut.

7 Waterpoort

Asperen heeft vanaf het midden van de 15e eeuw stadsmuren met een vijftiental stenen torens die dienden als uitkijkposten en vier

Historische foto Waterpoort in Asperen, rond 1940

MERCKENBURGSEPAD 16 KM

Startpunt → Parkeerplaats aan de Leerdamseweg 38 in Asperen.
Opstappunt → Kade langs de Linge, Lingewal in Heukelum.
Openbaar vervoer → Bushalte 'Schildkamp' in Asperen.
Horeca → De Schildkamp, Leerdamseweg 44 in Asperen. Café De Wiel, Leerdamseweg 39a in Asperen. Restaurant Lokaal 21, Torenstraat 12 in Heukelum. Café De Zwaan, Gasthuisstraat 36 in Heukelum. Proeflokaal 't Kuipertje, Appeldijk 18 in Heukelum. Restaurant Fort bij Asperen, Langendijk 60 in Acquoy. Restaurant Bombero, Voorstraat 89 in Asperen.

Kijk op klompenpaden.nl voor dit pad voor actuele informatie en routewijzigingen. Website en Klompenpaden-app hebben altijd de meest actuele informatie.

Te gast op het erf en boerenland

Klompenpaden lopen regelmatig over het erf van een boer, langs een beekje of over een sloot. Vaak is dit privéterrein. Er wordt nauw samengewerkt met boeren en grondeigenaren die recreatief medegebruik toestaan. Zonder hun toestemming waren er niet zoveel Klompenpaden.

Honden verboden

Honden zijn verboden op particuliere delen van het Klompenpad om verstoring van vee en wild te voorkomen. Dit is aangegeven op de openstellingsborden die u aan het begin van het particuliere terrein vindt.

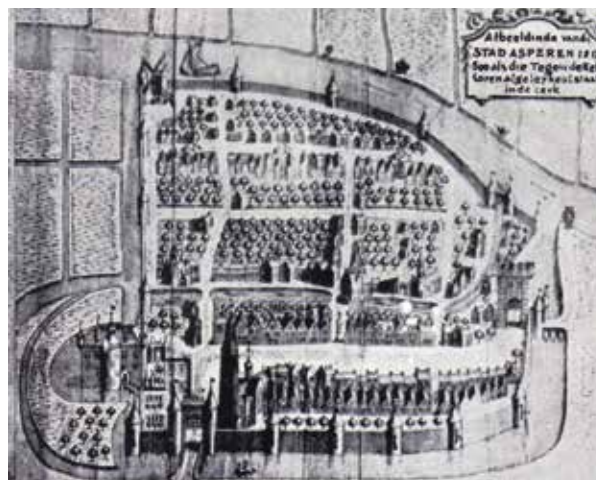
HOE WERKT DEZE DOWNLOADBARE FOLDER

Download deze folder en druk het af in kleur (dubbelzijdig, gespiegeld langs korte zijde) voordat u gaat wandelen. U krijgt dan de folder + de wandelkaart geprint. De folder kunt u als een echte folder vouwen over de aangegeven grijze lijnen. Deze folder bevat altijd de meest actuele informatie.

hier vouwen

KLOMPENPADEN

Plattegrond van Asperen, 1571

Heukelum en Asperen

Heukelum en Asperen zijn nederzettingen met stadsrechten die een lange geschiedenis kennen. In het gebied hebben een tijd zelfs drie kastelen gestaan waarvan alleen kasteel Heukelum nog bestaat. De twee kastelen van Asperen zijn verwoest. Van kasteel Waddestein zijn restanten teruggevonden, maar de exacte locatie van Lingestein is nog altijd onbekend. In de late middeleeuwen waren beide steden onderdeel van de Vijfherenlanden die in 1284 gezamenlijk maatregelen troffen tegen de wateroverlast vanuit het Gelderse rivierenland. Beide steden worden gekenmerkt als Boerensteden. Dit zijn nederzettingen met stadsrechten die hoofdzakelijk werden bewoond door agrariërs. Dit resulteerde in een stedelijke uitstraling richting de Linge

hier vouwen

Ontdek het mooie buitengebied van Heukelum en Asperen en wandel over de dijken langs de Linge. Laat je verrassen door de rijke historie en de bijzondere natuur. Klompen aan, rugzak op en gaan!

waarbij het gedeelte van de stad dat tegen het achterland lag, uit boerderijen bestond.

De natuur van de Linge

Het gebied aan weerszijden van de Nieuwe Zuiderlingedijk is een Natura 2000-gebied waarin kenmerkende vochtige bossen voorkomen met vooral zwarte elzen en schietwilgen. Het gebied wordt geteisterd door verdroging, waartegen verschillende vernattingprojecten zijn uitgevoerd. Aan de zuidkant van de dijk ligt de overgang van het natuurgebied naar het achterliggende agrarische open laagveenlandschap. In de verschillende plassen en bossen in het gebied komt een rijke flora en fauna voor zoals grote modderkruipers en kamsalamanders, broedkolonies van blauwe reigers en vele water- en rietvogels. Vooral in de uiterwaarden komt ook de bever voor, waarvan knaagsporen gevonden kunnen worden. Met een beetje geluk is ook de kenmerkende ijsvogel (zie voorkant folder) als een voorbijkomende blauwe schicht te zien; deze vogel komt veelvuldig voor in het hele gebied.

Grote modderkruiper

